

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z powództwa R. Ż.
przeciwko [...] Szpitalowi Zespolonemu w E.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 15 września 2016 r.,
na skutek skargi powoda o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
wyroku Sądu Okręgowego w E.
z dnia 13 listopada 2014 r., sygn. akt IV Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powoda kosztami postępowania,**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa - kasy Sądu Okręgowego w E.
na rzecz radcy prawnego K.G. kwotę 675 (sześćset
siedemdziesiąt pięć) zł, powiększoną o stawkę podatku od
towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej
udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu o stwierdzenie
niezgodności z prawem prawomocnego wyroku.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w E. z dnia 16 kwietnia 2014 r. zasądzono na rzecz R. Ż. od pozwanego [...] Szpitala Zespolonego w E. kwotę 3.000 zł tytułem odszkodowania, oddalając powództwo w pozostałym zakresie i orzekając o kosztach procesu.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w E. z dnia 13 listopada 2014 r. oddalono apelację R. Ż. przeciwko [...] Szpitalowi Zespolonemu w E.

Od powyższego orzeczenia powód wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie prawa procesowego, a mianowicie:

- art. 233 § 1 k.p.c. przez samodzielne wyjaśnienie okoliczności, dla których Sąd odmówił odszkodowania z tytułu utraconego wynagrodzenia za pracę w związku z zawarciem umowy cywilnoprawnej, co spowodowało brak możliwości wykonywania pracy w porze nocnej za wyższą stawką wynagrodzenia;

- art. 232 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. przez zaniechanie przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka H. T. i B. N. oraz dowodu z transkrypcji rozmowy przeprowadzonej przez powoda z B. R., co w rezultacie spowodowało oddalenie wniosków dowodowych zmierzających do wyjaśnienia sprawy.

Mając powyższe na uwadze skarżący wniósł o stwierdzenie niezgodności z prawem zaskarżonego orzeczenia oraz zasądzenia od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W myśl art. 424¹ § 1 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje zasadniczo od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji, jeśli na skutek jego wydania stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie była i nie jest możliwa.

Skarżący przytoczył, że wyrok Sądu Okręgowego w E. z dnia 13 listopada 2014 r. jest prawomocny, a od niego (z uwagi na wartość przedmiotu sporu) nie przysługuje skarga kasacyjna, jak też nie istnieją przesłanki do wznowienia postępowania. Z kolei za istnieniem szkody przemawia utrata wynagrodzenia 1.372 zł oraz odszkodowania w wysokości 5.000 zł.

Zgodnie z art. 424⁴ k.p.c. skargę można opierać na podstawie naruszenia prawa materialnego lub przepisów postępowania, które spowodowały niezgodność

orzeczenia z prawem. Podstawą skargi nie mogą być jednak zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Powód wskazał w petitum skargi na naruszenie przepisów prawa procesowego. Wybór określonych norm regulujących przebieg postępowania nie okazał się jednak zabiegiem skutecznym.

Po pierwsze, wskazanie art. 233 k.p.c. i zarzut samodzielności ustaleń Sądu II instancji nie konweniuje z terminem obiektywnej bezprawności. Jej stwierdzenie nie może nastąpić bez sięgnięcia do istoty władzy sądowniczej. Ta zaś polega na orzekaniu w sposób bezstronny z wykorzystaniem narzędzi do swobodnej oceny dowodów, o której mowa w powołanym wyżej przepisie. Obowiązujące prawo to nie tylko tekst normatywny, ale również jego wykładnia. Można zatem przyjąć, że obowiązujące, respektowane powszechnie prawo zostaje ukształtowane w wyniku wykładni. Jest to proces użyteczny, funkcjonujący w warunkach konfrontacji poglądów i ważenia argumentów. Tak kształtuje się też orzecznictwo sądowe, mające umocowanie w niezawisłości sędziowskiej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2006 r., I BP 1/06, OSNP 2007 nr 15-16, poz. 216 i z dnia 15 listopada 2006 r., I BP 12/06, OSNP 2008 nr 1-2, poz. 3). W toku procesu, także w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji, Sąd porusza się w obrębie przyznanej mu swobody i nieprzekraczający jej granic, pozostający w zgodzie z własnym sumieniem, jak też prawidłowo dobierający standardy orzeczenia, działa w ramach porządku prawnego nawet wtedy, gdy wydane przez niego orzeczenie - ocenione a posteriori - jest obiektywnie niezgodne z prawem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007 nr 2, poz. 35).

Z powyższych przykładów płynie wniosek, że niezgodność z prawem, rodząca odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa, musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty, tylko bowiem w takim przypadku orzeczeniu sądu można przypisać cechy bezprawności. Traktowanie jako niezgodnego z prawem w rozumieniu art. 424⁴ k.p.c. każdego orzeczenia sądowego ocenionego jako wadliwe niesie zagrożenia dla porządku prawnego, stabilności obrotu prawnego, swobody sądu w stosowaniu prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2013 r., II BP 5/13, LEX nr 1555402). W wyroku z dnia 4 grudnia 2001 r., SK 18/00 (OTK ZU 2001 nr 8A, poz. 256) Trybunał Konstytucyjny wskazał, że stan prawny wynikający z

wykładni art. 77 ust. 1 Konstytucji nie może być interpretowany jako stworzenie podstawy prawnej do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych w odniesieniu do każdego wadliwego orzeczenia sądowego. Podobnie za niezgodne z prawem w ujęciu art. 424⁴ k.p.c., a przez to implikujące obowiązek naprawienia przez Skarb Państwa wyrządzonej szkody, uważa się orzeczenie krzywdzące stronę przez rozstrzygnięcie sprzeczne z rozumianym jednoznacznie przepisem prawa regulującym określone uprawnienie (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2005 r., II BP 3/05, OSNP 2006 nr 21-22, poz. 323; z dnia 18 stycznia 2006 r., II BP 1/05, OSNP 2006 nr 23-24, poz. 351; z dnia 10 maja 2006 r., III BP 2/06, OSNP 2007 nr 9-10, poz. 127 i z dnia 18 maja 2007 r., I BU 13/06, OSNP 2008 nr 13-14, poz. 201) lub orzeczenie wydane w następstwie oczywistych błędów sądu, spowodowanych rażącym naruszeniem zasad wykładni lub stosowania prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05 OSNC 2007 nr 1, poz. 17). Nie jest natomiast niezgodne z prawem orzeczenie oparte na wyborze jednej z możliwych interpretacji przepisów prawa, w szczególności gdy są to przepisy pozostawiające swoisty luz decyzyjny związany z zasadą swobodnej oceny dowodów.

Ocena dowodów pozostaje zatem wyłączną domeną sądów powszechnych i nie może być dokonywana oraz kontrolowana przez Sąd Najwyższy. Skarżący w dalszej części skargi odwołuje się także do art. 232 i 227 k.p.c. W ten sposób rzecz sprowadza do polemiki ze sposobem przeprowadzenia postępowania dowodowego oraz oceną tego materiału. Pomija przy tym problematykę prekluzji dowodowej w pierwszej instancji (art. 217 § 2 k.p.c.), jak i drugiej (art. 381 k.p.c.). Stąd skarga ze swej istoty zmierza do podważenia poczynionych w sprawie ustaleń.

Z tych względów na zasadzie art. 424⁹ k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono w myśl art. 102 k.p.c., przyznając pełnomocnikowi powoda, ustanowionemu przez Sąd z urzędu, koszty z tytułu udzielonej pomocy prawnej w myśl art. 22³ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w związku z § 2 pkt 3 i § 10 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).

